

A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babeş-Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Történelem és Filozófia Kar
1.3 Intézet	Magyar Történeti Intézet
1.4 Szakterület	Kommunikációs tudományok
1.5 Képzési szint	Alapképzés (BA)
1.6 Szak / Képesítés	Könyvtár- és Információtudomány szak / licenciátus

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve	Könyvtártörténet						
2.2 Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Sipos Gábor egy. tanár						
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Sipos Gábor egy. tanár						
2.4 Tanulmányi év	I	2.5 Félév	I	2.6. Értékelés módja	Vizsga	2.7 Tantárgy típusa	Szaktantárgy/kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 Tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					60
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					50
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portofóliók, referátumok, esszék kidolgozása					42
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					28
Vizsgák					10
Más tevékenységek:					
3.7 Egyéni munka össz-óraszám	152				
3.8 A félév össz-óraszám	232				
3.9 Kreditszám	6				

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	• hasznos, ha a hallgató az olvasáskultúrára vonatkozó alapismeretekkel rendelkezik
4.2 Kompetenciabeli	• legalább egy idegen nyelv ismerete ajánlott

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• a jelenlét ajánlott
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• 70%-os jelenlét kötelező • aktív részvétel

6. Elsajátítandó jellemző kompetenciák

Szakmai kompetenciák	- fogalmi és tárgyi ismeretek elsajátítása a kommunikációs tudományok terén - az információk tárolására és kezelésére vonatkozó elméletek ismerete - a modern könyvtártudományi szakismeretek elsajátítása és alkalmazása - képesség az elsajátított információk továbbadására írásban és szóban, anyanyelven és egy választott idegen nyelven
Transzverzális kompetenciák	- az elsajátított alapismeretek felhasználása más rokon szakterületek helyzeteinek, eseményeinek leírásában, a szakmai etika elsajátítása, a plágium elítélése - a könyvtári munka részleteinek megismerése, tájékozódás a modern könyvtártudományi szakirodalomban

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó jellemző kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	- A könyvtártörténet feltétlenül szükséges a jövőbeli könyvtárosok számára, mivel sok könyvtárnak több évszázados múltja van. - A tárgy a történelemhallgatók számára is elérhető opcionálisként az V. félévben
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	- A könyvtártörténeti előadás az ókori könyvtáraktól kezdve a jelenkorig tekinti át a fejlődést. Kitér a könyvgyűjtés szokásainak változásaira és a különféle korok olvasási gyakorlatára is. - A szemináriumi munka során a hallgatók konkrétan megismerkednek a gyűjtemények feltárási módszereinek változásaival, a gyűjtemények kezelésének részleteivel. - Szakmaspecifikus ismeretek elsajátítása.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az ókori Kelet (Mezopotámia, Egyiptom) könyvtárai. Agyagtáblácskák, papirusztekercsek Levéltárak és könyvtárak azonos szervezeti keretben.	előadás, heurisztikus beszélgetés	
2. Papirusztekercs-gyűjtemények az ókori Görögországban és Rómában. A hellenisztikus kor könyvtárai (Alexandria, Pergamon). Olvasási szokások az ókorban	előadás, heurisztikus beszélgetés	
3. Bizánci és nyugat-európai könyvtárak a középkorban. Új művek beszerzése: másolás, vásárlás. Új íróanyag: a pergamen. Középkori kódexek.	előadás, heurisztikus beszélgetés	
4. A magyarországi, azon belül az erdélyi könyvtárak a 11-14. században. Kódexek behozatala, hazai könyvmásolók.	előadás, heurisztikus beszélgetés	
5. A reneszánsz könyvtárak a 15-16. századba, a gyűjtemények humanista jellege. Az olvasási szokások változása a középkorban és a reneszánsz idején.	előadás, heurisztikus beszélgetés	
6. A kolostori könyvkultúra Magyarországon és Erdélyben a 15. században és a 16. század elején. Magyar nyelvű kódexek	előadás, heurisztikus	

	beszélgetés	
7. Humanista könyvgyűjtők és könyvtárak Magyarországon. Mátyás király budai könyvtára, a Corvina	előadás, heurisztikus beszélgetés	
8. A barokk kori könyvtárak általános jellemzése Nyugat-Európában (16–18. sz): építkezés, gyűjtés, könyvrendezés, katalógusok. Teremkönyvtárak, az uralkodói gyűjtemények reprezentációs és mintaadó szerepe Különgyűjtemények csirái.	előadás, heurisztikus beszélgetés	
9. Híres és jelentős barokk könyvtárak Európában, típusok: királyi, egyetemi, iskolai, magán. Tudós és „népi” olvasók, nyomtatványok használata a társadalom különböző rétegeiben.	előadás, heurisztikus beszélgetés	
10. Magyarországi könyvtárak helyzete a 16–17. században: főúri, iskolai, egyházi gyűjtemények, az erdélyi fejedelmek könyvtárai	előadás, heurisztikus beszélgetés	
11. Magyar főúri, katolikus főpapi könyvtárak, főiskolák és szakiskolák könyvtárai a 18. században. A ma is létező nagy gyűjtemények kialakulása	előadás, heurisztikus beszélgetés	
12. Nyugat-Európa és az Egyesült Államok könyvtárai a 19. században: tudományos gyűjtemények. Állomány gyors gyarapodása, új katalogizálási módszerek. Modern közművelődési könyvtárak.	előadás, heurisztikus beszélgetés	
13. Erdélyi könyvtárak a 19. században, tudományos gyűjtemények 1848 után: EME, Egyetemi Könyvtár, ASTRA, Brukenthal	előadás, heurisztikus beszélgetés	
14. A könyvtárak problémái a 20. században: a nyomtatványok mennyiségének gyors növekedése, korszerű katalogizálási módszerek	előadás, heurisztikus beszélgetés	

Könyvészet

Tóth Gyula (szerk.): *Egyetemes könyvtártörténet*. A kezdetektől a felvilágosodásig. (egyetemi jegyzet)
Szombathely, 1992.

Fülöp Géza: *A könyv és a könyvtári kultúra a kapitalizmus időszakában 1789–1917. II. A könyvtári kultúra*. (egyetemi jegyzet) Budapest 1998.

Hessel, Alfred: *A könyvtárak története*. Bp 1959. 154 l.

A könyves kultúra. II. Válogatás a német szakirodalomból. Szerk. Monok István, Ötvös Péter, Zvara Edina.
Szeged, 1997. Ebből Kramm, Heinrich és Adam, Wolfgang tanulmányai. Ugyanitt megtalálható
Hessel Alfred könyvtártörténetének egy része is.

Cavallo, Guglielmo–Chartier, Roger: *Az olvasás kultúrtörténete a nyugati világban*. Budapest 2000, Balassi.

Csapodi Csaba–Tóth András–Vértesy Miklós: *Magyar könyvtártörténet*. Budapest 1987. 520 l.

Barbier, Frédéric: *A könyv története*. Budapest 2005, Osiris Kézikönyvek.

Bury, Richard de: *Philobiblon*. ford. Bodor András. Jakó Zsigmond bevezetőjével (A középkori bibliofília ...)
Bukarest 1971, Kriterion, Téka sorozat.

Bibliotheca Corviniana. Összeáll. Csapodi Csaba–Csapodiné Gárdonyi Klára. Budapest 1990.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Az ókori könyvtárakra vonatkozó források elemzése	közös munka	
2. A középkori könyvtárakra vonatkozó források elemzése	közös munka	
3. Az ókori és középkori könyvtárak történetére vonatkozó művek feldolgozása	közös munka	
4. Mátyás király könyvtárának elemzése	közös munka	
5. A reformáció hatása a könyvtárak összetételére	megbeszélés	
6. Különböző könyvbeszerzési lehetőségek Nyugat-Európában és Magyarországon	megbeszélés	
7. A 18. századi könyvgyűjtők céljai	megbeszélés	

9. Az episztemikus közösségek képviselői, a szakmai egyesületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

- elemző és kritikai készség fejlesztése
- interdiszciplinaritás
- szakkifejezések ismerete és megfelelő használata

10. Értékelés

Tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Aránya a végső jegyben
10.4 Előadás		szóbeli vizsga	80%
10.5 Szeminárium / Labor	jelenlét, aktivitás		20%
10.6 A teljesítmény minimumkövetelményei			
• min. 70%-os aktív jelenlét • 5-ös jegy elérése			

Kitöltés dátuma

2018. szeptember 29.

Előadás felelőse

Dr. Sipos Gábor

Szeminárium felelőse

Dr. Sipos Gábor

Az intézeti jóváhagyás dátuma

2018. szeptember 30.

Intézetigazgató

Dr. Nagy Róbert Miklós